

İHSAN AKAR
YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİR

Bursa YMM Odası Sicil No: 160/112 Mühür No: 2550 Nilüfer V.D. 143 871 09126
İhsaniye Mah. Can Sok. Pamukaslan Apt. No: 2 Kat: 6 D: 13 Nilüfer / Bursa
Tel: 0 224 240 13 29 (pbx.) 240 13 79

Sirküler No:2010/26

29.03.2010,Bursa

Konu: İşyerlerinde 50 ve üzerinde işçi çalıştırılan işverenlere getirilen yeni yükümlülükler.

İşyeri sağlık ve güvenlik birimleri ile ortak sağlık ve güvenlik birimleri yönetmeliğinin uygulamasına ilişkin uygulama genel tebliği 09.12.2009 tarihinde yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.Bu Yönetmelik ve Tebliğ ile 4857 sayılı İş Kanunu kapsamında bulunan ve **devamlı olarak en az elli(50)** ve daha fazla işçi çalıştıran ve **altı aydan fazla sürekli işlerin yapıldığı işyerlerinde en az bir işyeri hekimi**,sanayiden sayılan işlerin yapıldığı işyerlerinde ise ayrıca **en az bir iş güvenliği uzmanının** çalıştırılması zorunlu olmuştur.Ayrıca devamlı olarak en az elli(50) ve daha fazla işçi çalıştıran işyerlerinde işyeri tehlike dercesine ve işçi sayısına göre işyerinde iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerini yerine getirmek üzere ya kendi bünyesinde işyeri sağlık ve güvenlik birimi (İSGB) kurulması yada ortak sağlık ve güvenlik birimlerinden hizmet alma zorunluluğu getirmiştir..kurulması zorunluluğu getirilmiştir.

İşyeri Sağlık Ve Güvenlik Birimi hangi işletmelerde zorunludur?

İşyerinde kurulacak İşyeri Sağlık Ve Güvenlik Biriminde devamlı olarak en az elli(50) ve daha fazla işçi çalıştıran işyerlerinde en az bir işyeri hekimi, sanayiden sayılan işlerin yapıldığı işyerlerinde ise ayrıca en az bir iş güvenliği uzmanının çalıştırılması zorunludur.

Ayrıca iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin tehlike sınıfları listesi tebliği ile işyerleri **az tehlikeli,tehlikeli ve çok tehlikeli** olarak sınıflandırılmıştır.Buna göre;

- az tehlikeli sınıfta yer alan ve 1000 ve daha fazla işçi çalıştıran işyerleri;
- tehlikeli sınıfta yer alan ve 750 ve daha fazla işçi çalıştıran işyerleri
- çok tehlikeli sınıfta yer alan ve 500 ve daha fazla işçi çalıştıran işyerleri **İşyeri Sağlık Ve Güvenlik Birimi** kurmak zorundadırlar.

Tehlike sınıfına göre yukarıda belirtilen sayıların altında işçi çalıştıran işyerleri iş sağlığı ve güvenliği hizmetinin tamamını dışarıdan aldığı takdirde işyerlerinde bir ilk yardım ve acil müdahale odası ile bir ilkyardımcı personel bulundurmalıdırlar.

(A) Sınıfı İş Güvenliği Uzmanlığı Belgesi Kimlere Verilir?

- iş sağlığı ve güvenliği alanında en az üç yıl teftiş yapmış iş müfettişlerine verilir.

- Genel Müdürlük ve bağlı birimlerinde iş sağlığı ve güvenliği alanında en az sekiz yıl görev yapmış iş sağlığı ve güvenliği uzmanlarına verilir.

-(B) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı belgesiyle en az beş yıl fiilen görev yaptığını iş güvenliği uzmanlığı sözleşmesi ile belgeleyerek eğitim kurumları tarafından düzenlenen iş güvenliği uzmanlığı eğitim programlarına katılanlardan, Genel Müdürlükçe yaptırılan (A) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı sınavında başarılı olan mühendis veya teknik elemanlara verilir. B Sınıfı Uzmanlık belgesi alabilmek için en az iki yıl C sınıfı iş güvenliği uzmanlığında çalışmış olması gerekmektedir. A sınıfı İş Güvenliği Uzmanlık Belgesini alabilmek için en az yedi yıllık bir süreye ihtiyac bulunmaktadır.

Ortak Sağlık Ve Güvenlik Birimi Nedir?

Ortak Sağlık ve Güvenlik Birimi, yönetmelikle getirilmiş yeni bir birimdir. Bu birim, bir veya birden fazla işyerlerine iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerini vermek üzere işyeri dışında kurulan, gerekli donanım ve personele sahip olan ve iş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü tarafından yetkilendirilen kamu kurum ve kuruluşları ile özel ve tüzel kişiler tarafından kurulabilmektedir. Ortak Sağlık ve Güvenlik Birimi, kurucularından biri veya yöneticisi işyeri hekimi veya (A) sınıfı iş güvenliği uzmanı olmak ve kuruluş talebi sırasında işyeri hekimliği veya iş güvenliği uzmanlığı belgelerini ibraz etmeleri zorunludur. Bir OSGB'de kurucu ortak olan işyeri hekimi veya iş güvenliği uzmanı, yeni kurulacak veya kurulmuş olan başka bir OSGB'ye kurucu ortak olamayacaktır. Kurucu olmayan işyeri hekimi veya iş güvenliği uzmanının tam süreli iş sözleşmesi ile istihdam edildiği belgelendirilir. OSGB'de istihdam edilmesi zorunluluğu bulunan işyeri hekimi veya iş güvenliği uzmanının işten ayrılması halinde bir başka işyeri hekimi veya iş güvenliği uzmanının istihdam edilmesi zorunludur. Aksi takdirde 15 gün içinde bu noksanlığı yerine getirmeyen OSGB'nin yetki belgesi yönetmeliğin 17. maddesi gereğince iptal edilir

İşyerlerinin, Dahil Oldukları Tehlike Derece Ve Sınıfları Nelerdir?:

İş Sağlığı Ve Güvenliğine ilişkin Tehlike Sınıfları Listesi Tebliği'ne göre işyerleri üç ayrı kategoride değerlendirilmiş ve yapılan işin özelliğine ve tehlike derecesine göre sınıflandırılmıştır. Buna göre;

a) Az Tehlikeli işler:

- Gazete, mecmua yönetim yerleri, yayın evlerinde yapılan işler

- Kereste ve her türlü inşaat malzemesi ve pencere camı toptancılığı

- Her türlü makine ve taşıtlarla yedek parçaları toptancılığı

-Her türlü madeni, cam eşyası, elektrik malz., radyo, buzdolabı, benzeri eşya toptancılığı

- Madeni yağların satışı ve muhtelif benzeri **toplam 138** işyerlerinde yapılan işler az tehlikeli işyeri olarak sayılmıştır.

b) Tehlikeli işler:

- Denizlerde balık ve diğer hayvanların ve bitkilerin av ve toplanması ve dalyan işleri
- Nehir ve göllerde balık ve diğer su hayvanlarının, avlanması ve üretimi
- Elle yapılan maden ayıklama işleri
- Pamuk ipliği imali ve pamuklu dokuma sanayii, pamuk işleme işleri (çırçır)
- Hububat silolarındaki faaliyetler ve muhtelif benzeri **toplam 117** muhtelif benzeri işyerlerinde yapılan işler, tehlikeli işler olarak,

c) Çok Tehlikeli işler:

- Bina inşaatı ve tamirâtı, bina yıkımı işleri
- Elektrik enerjisinin üretimi
- Bina dışı elektrik, gaz, telgraf, telefon, tesisâtı ve havai hat boru hattı inşaat, tamir, bakım işleri
- Bina, liman, iskele, köprü, baraj, ve benzeri inşaat dolayısıyla müstakilen yapılan tetkik ve deneme mahiyetindeki sondaj işleri
- Nikelaj kaplama ve galvanoplasti işleri, kalayecilik
- Demiryolu, metro, tünel ve yeraltı inşaatı ve tamirâtı
- ısıtma ve enerji amacıyla buhar üretimi ve dağıtım işleri muhtelif benzeri **toplam 72** muhtelif benzeri işyerlerinde yapılan işler, çok tehlikeli işler olarak sayılmıştır.

Taşeronun İşyeri Sağlık Ve Güvenlik Birimi Kurması Zorunludur?

Asıl işveren veya alt işveren olarak 50 ve daha fazla işçi çalıştırılan bütün işyerlerinde işyeri sağlık ve güvenlik birimi kurarak en az bir işyeri hekimi, sanayiden sayılan işlerin yapıldığı işyerlerinde ise en az bir iş güvenliği uzmanı görevlendirilir. İşyerleri bu hizmeti işyeri sağlık birimi kurmadan ortak sağlık ve güvenlik birimlerinden de alabilir. Aşağıda bu süreç ile ilgili örnekli çalıklamayı bulabilirsiniz.

Örnek 1: Örnek 1: Asıl işveren - alt işveren ilişkisi bulunan ve sanayiden sayılan, ayrıca çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde devamlı olarak 530 işçi çalıştıran asıl işveren ile bu işletmedeki alt işverenin 55 işçisinin bulunması halinde; asıl işveren İSGB'de tam gün bir işyeri hekimi ile en az biri (A) sınıfı olmak üzere iş güvenliği uzmanı görevlendirmek zorundadır.

Aynı işyeri içinde faaliyet gösteren alt işverenler; asıl işverenin izni ile işçi sayısı oranında masraflara katılarak asıl işveren tarafından kurulan İSGB'den yararlanabilir.

İSGB'de tam gün çalışan işyeri hekimi ve (A) sınıfı iş güvenliği uzmanı sadece asıl işverenin koruyucu ve önleyici hizmetlerini vermekle yükümlüdür. Bunun dışında asıl işverenin kalan 30 işçisi ve alt işverenin 55 işçisi olmak üzere toplam 85 işçi için İSGB'de Yönetmelikte belirtilen sürelerle uygun ilave işyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanı görevlendirilir.

Yukarıdaki örnekteki alt işverenin işçi sayısının 50'nin altında olması halinde; işçilerin periyodik sağlık kontrolleri İSGB'de görevli işyeri hekimlerince yapılabilir. Bu hizmetlere yönelik ücretler asıl işverenlerle yapılacak mutabakata göre belirlenir. Hizmet sürelerinin hesaplanmasında alt işverenlere ait işçi sayıları, işyeri hekimleri ile yapılan sözleşmede dikkate alınır.

Taşeronun işçi sayısının 50'nin olması halinde, işçilerin periyodik sağlık kontrolleri İSGB'nde görevli işyeri hekimlerince yapılabilir. Bu hizmetlere yönelik ücretler asıl işverenlerle yapılacak mutabakata göre belirlenir. Hizmet sürelerinin hesaplanmasında taşeronlara ait işçi sayıları, işyeri hekimleri ile yapılan sözleşmede dikkate alınır. Diğer yandan, bir işyerinde asıl işverenin 50 den az işçisi, taşeronun 50 den az işçisi bulunması halinde, her iki işverenin de İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimi kurma mecburiyeti yoktur.

Buna mukabil, asıl işverenin işçi sayısı 50'nin altında, taşeronun işçi sayısı 50'nin üstünde olması durumunda, taşeron tarafından işyeri Sağlık ve Güvenlik Birimi kurmak zorunluluğu vardır. Bunun için asıl işveren, taşeronu yer göstermek zorundadır.

Sonuç olarak yapılan düzenlemelerle 4857 sayılı İş Kanunu kapsamında bulunan ve devamlı olarak en az 50 ve daha fazla işçi çalıştırılan ve altı aydan fazla sürekli işlerin yapıldığı işyerlerinde en az bir işyeri hekimi, sanayiden sayılan işlerin yapıldığı işyerlerinde ise ayrıca en az bir iş güvenliği uzmanının çalıştırılması, çok tehlikeli sınıfta yer alan ve 500 ve daha fazla işçi çalıştıran işverenler ise işyerlerinde işyeri Sağlık ve Güvenlik Birimi kurmakla zorunlu tutulmuşlardır

Bilgilerinize sunulur. Saygılarımızla.

**İHSAN AKAR
YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİR**